

IFF playbook pro rozhodčí 2

Předmluva

Cílem tohoto playbooku je sjednotit činnost rozhodčích v utkáních na mezinárodní úrovni a zároveň sloužit jako návod pro členské federace IFF pro veškerá utkání na všech úrovních. Tato jednotná cesta celého florbalového společenství může zajistit, že všichni rozhodčí po celém florbalovém světě budou řídit utkání na základě stejných instrukcí.

IFF playbook pro rozhodčí verze 1 byl uveřejněn na webu IFF a playbook verze 2, který je jeho aktualizovanou verzí, bude zveřejněn na webu IFF, jakmile bude schválen Výkonným výborem IFF. Skupina vytvářející tento playbook pracuje na vytvoření „video knihovny“ k tomuto playbooku, která by měla být přidána nejspíše po zveřejnění nového webu IFF v průběhu roku 2018.

Pro všechny členské federace IFF je důležité začlenit playbook jako důležitou část vzdělávání rozhodčích na všech úrovních.

IFF playbook pro rozhodčí verze 2 je platný od 1. července 2018, s tím že bude používán již dříve pro vzdělávání rozhodčích pro sezónu 2018/2019.

Obecné rady pro rozhodčí jak řídit mezinárodní utkání

Playbook obsahuje deset kapitol.

1. Cíl hry
2. Před utkáním
3. Komunikace
4. Značka rozhodčího, vůdcovství, osobnost
5. Pohyb a postavení rozhodčích
6. Rozhodnutí během utkání
7. Úroveň utkání
8. Interpretace pravidel, vzdělávací principy
9. Po utkání
10. Vývoj „Playbooku“

1. Cíl hry

Cílem hry je její přirozená plynulost. Hra na mezinárodní úrovni je mnohem víc než jen technická hra s míčkem na hřišti.

Hráči jsou na utkání, aby hráli, diváci, aby utkání sledovali a média, aby vše ukázala celému světu. Každé mezinárodní utkání je událostí se spoustou herních dovedností, emocí, tvrdostí, výher, proher, za účasti sportovních idolů.

Florbal jako hra i florbal jako společenská událost mají být vnímány jako produkt a názvem „Dovednostní hra s fyzickými aspekty a ne naopak.“

Rychlost hry samotné stále roste, a proto i rozhodčí musejí být na tento vývoj neustále schopni reagovat.

Témata k diskusi v oblasti vzdělávání by mohla být např.:

- Dovednosti.
- Intenzita.
- Spravedlnost.
- Emoce.
- Jednoduchost.
- Hra jako celek.

Pro rozhodčí je velmi důležité, aby si uvědomili, že i oni jsou součástí produktu (florbalového utkání) a jejich úkolem ve hře je zajistit, že výše zmíněné prvky se ve hře reálně odehrají. Rozhodčí nejsou ve hře sami pro sebe nebo pro komisi rozhodčích, či pro pravidlovou komisi. Jsou tam jako součást většího celku, který nazýváme Florbal.

2. Před utkáním

- Při příchodu do haly se, pokud je to možné, pozdravte s pořadatelem utkání a týmy. Nezapomeňte se pozdravit s oběma týmy, abyste jim oběma prokázali respekt. Používejte zdravý rozum.
- Chovejte se a vystupujte jako pár rozhodčích.
- Nerozcvičujte se na hřišti, proveďte rozcvičku mimo halu, případně v chodbě haly.
- Před utkáním a po přestávkách zkontrolujte brány, každou jednu. Zkontrolujte také nebezpečné objekty okolo hřiště.
- Ujistěte se, že prostory pro střídání jsou správně vyznačeny. Stalo se bohužel již běžnou praxí, že trenéři i hráči výrazně opouštějí vymezené prostory pro střídání.
- Během příchodu na hrací plochu můžete mít oblečené své rozhodcovské mikiny, ale během nástupu buďte oblečeni už pouze v dresu, stejně jako nastupující hráči.
- U ceremoniálů před utkáním postupujte podle pokynů pořadatele utkání. Na mezinárodní úrovni je obvykle organizátorem stanoven způsob nástupu týmů a rozhodčích na hřiště. Nevstupujte tedy na hřiště před nástupem týmů.
- Před zahájením utkání se přesvědčte, že jsou všichni připraveni; stolek zapisovatelů, týmy a zejména brankáři. Utkání zahajte v předepsaný čas.
- U vhazování postupujte podle pravidel. Soustředte se na správné provedení vhazování a dodržení třímetrové vzdálenosti. U hráčů provádějících vhazování se zaměřte také na postavení florbalisty a nohou.

3. Komunikace

- Během pohybu nepoužívejte jiné signály než odložené vyloučení a výhodu.
- Ihned po odpískání je důležité ukázat především směr hry.
- Doplnkový signál přestupku po odpískání není nutné ukazovat vždy, pouze pokud je to dle rozhodčích nutné, případně jsou-li tázáni. Vhodné je to především v případě, kdy se přestupek stane v blízkosti branky.

- Dejte pozor na signalizaci ve chvíli, kdy chcete dát najevo, že nedošlo k přestupku nebo, že míček trefil tyčku apod. Namísto užívání nadbytečných signálů ve hře, mají rozhodčí situaci jednoduše komunikovat verbálně. Např. když dva hráči zahrají nejdříve míček a teprve poté se střetnou jejich florbalky a rozhodčí chce situaci komentovat, tak jednoduše zakřičí „míček“ namísto složité signalizace oběma rukama.
- Veškerá komunikace se stolkem zapisovatelů je vedena pouze verbálně bez signalizace.
- Rozhodčí se u stolku zapisovatelů scházejí po brance či vyloučení pouze, je-li to potřeba. Zejména v případě, kdy rozhodčí používají komunikátory, tak není nutnost se scházet.
- Signalizace přestupků vyloučení pro diváky u stolku časoměřičů se provádí pouze v případě, kdy na hale není hlasatel.
- Signál rozpažení by měl být používán pouze v souvislosti s nesprávně vstřelenou brankou nebo pro ujištění všech účastníků utkání, že míček nepřekročil brankovou čáru či v situaci nedošlo k porušení pravidel. Neměl by být používán, když míček zasáhne tyčku či břevno nebo když míček vyrazí brankář.
- Uvědomte si, že při důležitých rozhodnutích vás diváci sledují vteřinu potom, co zapískáte (vteřina rozhodčího). Zastavte se v této vteřině a udělejte jednoznačný signál, takže vám celá aréna bude rozumět.
- Nezapomínejte používat různou intenzitu hvizdu do píšťalky v závislosti na situaci na hřišti. Hvizdy při rozehraní, volném úderu a vyloučení by se měly lišit jak délkou, tak hlasitostí.
- Signál pro uznání branky se skládá ze dvou samostatných signálů, kdy první potvrzuje, že míček přešel brankovou čáru (ukazujete na bránu) a druhý potvrzuje branku (ukazujete na středový bod pro vhazování). Tento dvojitý hvizd se skládá ze dvou různých tónů, které na sebe navazují.
- Předcházejte nutnosti udělovat vyloučení proaktivní a pozitivní komunikací s hráči a členy realizačního týmu v momentech, kdy to situace na hřišti umožňuje.
- Píšťalku vkládejte do úst jen v momentě, kdy ji chcete použít. Nenechávejte si ji v ústech, když nepískáte.
- V průběhu přestávky by měla být veškerá diskuse s týmy vedena v zázemí haly. Nevedte diskusi po konci třetiny přímo na hřišti.
- Delegát může přijít za rozhodčími do šatny i v průběhu přestávky, pokud jej o to sami rozhodčí požádají. Rozhodčí mají právo odmítnout vstup delegáta do šatny během přestávky. Hlavním důvodem pro vstup delegáta do šatny je podpora rozhodčích.

4. Značka rozhodčího, vůdcovství, osobnost

Smyslem této části je ujasnění, co se od rozhodčích očekává z dlouhodobého hlediska. Mohli byste říct, že je tolik způsobů pískání, kolik je rozhodčích. Cílem celého Playbooku je srovnat rozdíly mezi jednotlivými rozhodcovskými páry a dostat rozhodčí na stejnou úroveň vnímání hry.

Značka rozhodčího znamená, že rozhodčí v rámci páru postupují shodně, snaží se najít stejnou úroveň rozhodování, což přirozeně závisí na úrovni samotného utkání. Shodné rozhodování, kdy všichni účastníci utkání rozhodnutím rozhodčích rozumí, vytváří jejich vlastní značku.

Tento proces budování značky rozhodčího teprve začal a zabere delší čas začlenit jej do všech úrovní rozhodování, ale jak je obvyklé vše jde z od nejvyšší (mezinárodní) úrovně k nižším.

Když přejdeme k vůdcovství, tak je to obvykle silná osobnost, která dělá úspěšného vůdce aktérů utkání. Vůdcovství je klíčový aspekt pro zajištění hladkého a přitom intenzivního průběhu utkání. Cílem však není vytvořit skupinu rozhodcovských klonů pro řízení florbalových utkání. Mezi rozhodčími existuje mnoho rozdílných typů osobností, které jsou schopny řídit utkání na všech úrovních jejich vlastní cestou s využitím svých charakterových rysů.

Silná osobnost rozhodčího se pozná na dobré spolupráci se všemi účastníky utkání. Vystupování takových rozhodčích je charakterizováno tím, že si utkání užívají s vášní, porozuměním hře, bez potřeby stavět se do záře reflektorů.

Důležité předpoklady úspěšného rozhodčího:

- Pozitivní komunikace s verbálními proaktivními prvky.
- Jasně a jistě vystupování a sebevědomí.
- Pozitivní přístup.
- Čestná osobnost.

5. Pohyb a postavení rozhodčích

Význam pohybu a postavení rozhodčích má mnoho různých důvodů, ale Playbook se zaměřuje jen na část z nich, především na základní aspekty. Jak je florbal stále rychlejší, tak je pro rozhodčí složitější být vždy u každé nové situace, která ve hře nastane. Pohyb a postavení rozhodčích musí odpovídat hře. Na různých úrovních a v různých národních federacích mohou být používány konkrétnější instrukce pro pohyb a postavení rozhodčích. Nicméně rozhodčí by měli při pohybu a postavení vždy zvažovat tyto tři základní faktory:

- Být schopen mít pod kontrolou brankovou čáru v situacích, kdy je to potřeba.
- Nepřekážet hře.
- Mít dohodnutou vzájemnou komunikaci a rozdělení hřiště.

Další rady, ale ne jediné možnosti, jak zlepšit základy pohybu jsou:

- Rozhodčí mají možnost pohybovat se mimo tradiční prostory za účelem lepšího výhledu, ale jen za předpokladu, že nepřekáží hře.
- Zaměřte se na výměnu stran pravidelně v průběhu celého utkání. Výměny stran se neprovádí samoučelně, ale především by měly zajistit, že rozhodčí nebudou dlouhou dobu na obranné nebo útočné polovině jednoho týmu. Počkejte si na vhodnou příležitost, abyste neztratili kontrolu nad brankovou čarou. Výměnu stran provádějte zejména, když má útočící tým rozehrávku v útočném rohu a oba týmy střídají.
- Postavení při trestném střelení. Každý rozhodcovský pár se musí rozhodnout, jaké postavení jim vyhovuje. Rozhodčí v poli kontroluje, zda je provedení trestného střelení v souladu s pravidly (kontinuální pohyb směrem k brance a hráč a míč se nesmí úplně zastavit). Rozhodčí se nepohybuje spolu s hráčem v průběhu trestného střelení.

Důležité: Pohyb a postavení by měly vypadat dobře jako celek (sportovně, aktivně ale nerušivě a přizpůsobené utkání) a rozhodcovský pár by se měl při svém pohybu a postavení cítit pohodlně.

Rozdělení hřiště

Základy rozdělení odpovědnosti za prostory na hřišti.

- Rozhodčí si rozdělují hřiště podle úhlopříčky v závislosti na tom, kde se pohybuje míček a hráči. Tento přístup vytváří takové rozdělení hřiště, aby se oba rozhodčí nekoncentrovali na stejnou situaci.
- Existuje spousta různých způsobů jak si v rozhodcovském páru rozdělit hřiště. Pokud nejsou rozhodčí na rozdělení hřiště dohodnuti, tak se může stát, že se budou oba zaměřovat na stejnou situaci, což vede k dvojitým hvízdům, jinými slovy oba sledují míček.

Základní postavení

Základní postavení je 3-5 metrů od dlouhé strany hřiště, pokud to situace dovoluje.

Příklad: Pokud jsou na hřišti čáry pro basketbal, tak se na dlouhých stranách vyhněte pohybu vně těchto čar.

Základní postavení na útočící polovině

- Brankový rozhodčí zaujímá postavení tak, aby kontroloval brankovou čáru a míč před bránou.
- Brankový rozhodčí se snaží nepohybovat v momentě, kdy je míček poblíž brankové čáry.
- Brankový rozhodčí se nikdy během hry nestaví do velkého nebo malého brankoviště.
- Postavení brankového rozhodčího je určující pro postavení rozhodčího v poli.
- Místo pro rozehrání volného úderu v prostoru před bránou by mělo být označeno co nejrychleji rozhodčím v poli, aby byla zachována možnost rozehrát volný úder rychle.
- Brankový rozhodčí označí místo volného úderu pro bránící tým, pokud je to potřeba.

Změna směru hry

Správné postavení umožní rozhodčímu vyhnout se situacím, kdy se během rychlého protiútoky dostane blízko mantinelu nebo naopak zůstane uvězněn na středovém bodě. Rozhodčí v poli tak nemusí přemýšlet nad tím, který způsob pohybu zpět je nejvhodnější ve chvíli, kdy se k němu začne blížit protiútok. Díky tomu je pak rozhodčí rychleji u brankové čáry a nemusí hráče nechat proběhnout kolem sebe, nebo jim uhýbat za mantinel na dlouhé straně.

Být ve hřišti

Cílem rozhodčího je být ve hřišti v co největší míře. Překročit mantinel na krátké straně hřiště není špatně, jen je potřeba se co nejrychleji vrátit do hřiště, jakmile je to možné. Na krátké straně hřiště je někdy pro týmy složitě hrát pokud je rozhodčí ve hřišti. V takových případech zůstaňte stát mimo hřiště, dokud situace v tomto prostoru pokračuje. Na druhou stranu překročení mantinelu na dlouhé straně hřiště je nežádoucí a ve skutečnosti ukazuje na špatné čtení hry ze strany rozhodčího.

Blízkost ke hře a vhodný odstup

Rozhodčí potřebují být tak blízko ke hře jak je to možné, ale zároveň hře nepřekážet. Čtete hru a snažte se sledovat, kam hráči hrají míček a především se snažte číst hru a přemýšlejte, kam by se hráči mohli v nejbližší chvíli pohnout. Je dobré držet si vhodný odstup, abyste byli schopni vnímat ve hře, co nejvíce aspektů.

Brankový rozhodčí při přesunu hry

- V momentě kdy se rozhodčí v poli stane brankovým rozhodčím (nikoliv při rychlém protiútku), tak by měl zůstat blízko velkého brankoviště, aby mohl komunikovat s hráči, kteří mají tendenci „zaparkovat“ v brankovišti, především se tedy starat o preventivní komunikaci.
- V momentě, kdy je zachycena přihrávka a dochází k protiútku, má brankový rozhodčí díky tomu kratší cestu ke středové čáře.
- Při pohybu k brance je potřeba dostat se do postavení, abyste dobře viděli na míček a měli přehled o velkém brankovišti.

Rozhodčí v poli při přesunu hry

- Rozhodčí musí číst hru a všimnout si, kterou stranu hřiště tým využívá pro zakládání útoku.
- Pokud tým vzhledem ke své taktice využívá především jednu stranu hřiště, pak by měl rozhodčí stát na druhé straně hřiště.
- Pokud tým hraje se zataženými obránci, neměl by se rozhodčí nikdy dostat mezi ně nebo dokonce „pod ně“, protože by hráči následným pohybem mohli donutit rozhodčího uhybat mimo hřiště na dlouhé straně.
- Cílem je dostat se za středovou čáru tak rychle, jak je to jen možné a pomáhat tak brankovému rozhodčímu. Je vždy na rozhodčím, aby vyhodnotil kam a jak rychle se pohnout, používejte tedy zdravý rozum. Hlavním cílem stále zůstává být tak blízko hře, jak je to možné, ale nerušit při tom svým postavením a pohybem ani hráče ani samotnou hru.

Brankový rozhodčí při hře na útočné polovině

- Základní postavení je v blízkosti velkého brankoviště, tak aby rozhodčí nepřekážel hře.
- Důležitější je vidět, jestli míček přešel brankovou čáru, než sledovat prostor před bránou.
- Pokud se hra přesune směrem k vašemu postavení, odstupte k mantinelu na krátké straně hřiště, případně za něj. Nevracejte se k mantinelům na dlouhé straně hřiště. Tak byste se dostali příliš daleko od brány a mohlo by dojít k situaci, že byste museli překračovat mantinely na dlouhé straně hřiště. Pokud se hraje přímo v prostoru před bránou, tak záleží na konkrétní situaci, který rozhodčí ji bude posuzovat.
- Zaměřte se na to, ať jste ve svém základním postavení, kdykoliv dojde ke střele.
- Pokud přebíháte na druhou stranu od branky, vyberte si pozici v obdobném prostoru, jako jste měli v základním postavení. Rozhodčí v poli se s vámi vymění úhlopříčně, pokud to situace nevyžaduje jinak. Buďte připraveni přesunout se do rohu hřiště, pokud se tam přesune hra a přítomnost rozhodčího tam bude potřebná. Po skončení situace se z rohu vraťte do základního postavení.
- Při rozehrání z útočného rohu je cílem brankového rozhodčího být na straně, odkud se rozehrává. Takto může rozhodčí komunikovat s bránícími hráči, posunout je do odpovídající vzdálenosti a předejít tak udělení vyloučení. Výjimkou je hra v oslabení či velmi pasivní obrana, kdy obránci málokdy vyrážejí směrem k rohu ve snaze získat míček a není tedy ze strany rozhodčího potřeba do rohů přistupovat.

Rozhodčí v poli při hře na útočné polovině

- Především doplňuje brankového rozhodčího přizpůsobením svého pohybu tomu jeho, pokud je to nutné a potřebné. Rozhodčí v poli musí použít vlastní úsudek pro výběr svého postavení.
- Kontroluje hráče a situace v prostoru před bránou a také hráče, kteří nejsou v situacích u míčku.
- Je připraven jít označit místo rozehrání nebo volného úderu.
- Je připraven na možnost protiútok, kdy se stane brankovým rozhodčím.

Postavení při trestném střelení

Postavení při trestném střelení je na rozhodnutí rozhodčích. Brankový rozhodčí může stát za prodlouženou brankovou čarou na straně u střídaček nebo naproti střídačkám. Rozhodčí v poli stojí vždy na druhé straně než brankový rozhodčí 5-7 metrů od brankové čáry. Rozhodčí v poli sleduje hráče provádějícího trestné střelení a kontroluje, zda je jeho pohyb v souladu s pravidly.

Rozhodčí by si měli zvolit strany podle pocitu z utkání. Pokud si myslí, že bude vzhledem k průběhu utkání důležité sledovat prostory pro střídání, pak by tomu měli postavení přizpůsobit.

6. Rozhodnutí během utkání

Výhoda

Výhoda je jedním z nejdůležitějších nástrojů rozhodčího. Výhody by měly být využívány kdykoliv je to možné. Tzv. „dlouhé výhody“ pomáhají hře a zajišťují plynulost utkání. Výhoda by měla být jasně ohlášena, aby o ní týmy a hráči věděli. Především v utkáních na nižší úrovni je nezbytné dát to týmům a hráčům najevo, aby si uvědomovali, že jste přestupek viděli a že právě probíhá výhoda.

Volný úder by měl být zpětně nařízen, jen pokud útočící tým ve výhodě ztratí míček kvůli dalšímu přestupku nebo aktivnímu zásahu protihráče.

Pokud naopak ke ztrátě míčku dojde na základě špatného rozhodnutí nebo špatného provedení akce hráče s míčkem, pak by výhoda měla být posouzena jako nevyužitá příležitost faulovaného týmu a volný úder by neměl být nařízen.

Je zásadní zdůrazňovat důležitost výhod již během základního vzdělávání. Rozhodčí potřebují porozumět tomu, co výhoda ve skutečnosti znamená a naučit se, jak výhodu používat v praxi. Význam výhod vzrůstá zároveň s tím, jak se samotný sport stává rychlejším a rychlejším. Pro správné využití výhod je rozhodující dobré čtení hry. Kvalitní týmy dávají přednost držení míče a pokračování hry před přerušением (umožňuje bránícímu týmu se zorganizovat), přestože by volný úder mohl být rozehrán ze slibné pozice.

Komunikátory

Používání komunikátorů pro rozhodčí se ve florbale stále více rozšiřuje. IFF má ve svých soutěžích především pozitivní zkušenosti s rozhodčími používajícími vhodné komunikátory.

Hlavními výhodami jsou celkově lepší vedení hráčů a výrazná úspora času rozhodčích při vzájemné spolupráci při opakujících se činnostech jako je hlášení branek a vyloučení.

Druhy komunikátorů

IFF nedoporučuje konkrétního výrobce komunikátorů či konkrétní modely, nicméně doporučuje národním federacím a rozhodčím pořizujícím si komunikátory brát v úvahu následující vlastnosti komunikátorů:

- schopnost současné obousměrné komunikace;
- vysoká kvalita filtrů zvuku – pomáhá odstranit okolní rušivé zvuky diváků, hlasatele, či pískání;
- pohodlnost při nošení – neměl by sklouzávat nebo se posouvat při běhu;
- dostatečná výdrž a životnost baterie;
- možnost připojit ke dvěma komunikátorům třetí zařízení na poslech (např. pro delegáta);
- zabezpečení proti nežádoucímu odposlechu;
- bez potřeby základního nepřenositelného vysílače;
- kompatibilita s místními radiovými a telefonními vlnovými frekvencemi.

V soutěžích IFF je používání komunikátorů stejně jako určení konkrétního modelu výhradně na rozhodnutí Komise rozhodčích IFF.

Pravidla komunikace

Rozhodcovský pár využívající komunikátory by si měl vytvořit vlastní pravidla komunikace určující, jak komunikátory v utkání používat. Měl by při tom zvažovat následující doporučení:

- Komunikátory by měly významně snížit nutnost rozhodčích scházet se v přerušené hře. To by mělo umožnit efektivnější komunikaci se stolkem zapisovatelů (identifikace střelce, nahrávače, vyloučeného). Hra by tak měla pokračovat co možná nejrychleji.
- Komunikátory mohou pomoci rozhodčím v tom, aby přestupek odpískal ten, u kterého je zrovna míček. Nemusí se tak nutně jednat o toho rozhodčího, který identifikoval původní přestupek (např. v případě vrácení výhody nebo odloženého vyloučení).
- Rozhodčí by měli využívat komunikátory ke zlepšení a sladění rozdělení hřiště a odpovědnosti za jednotlivé situace, aby se vyhnuli momentům, kdy oba rozhodčí sledují stejnou situaci nebo naopak situaci nesleduje ani jeden.
- Rozhodčí by měli využívat komunikátory k tomu, aby od kolegy zjistili jeho pocity z utkání, nastavení laťky, informace k jednotlivým hráčům či k diskusi o nastavené laťce, aby se vzájemně připravili na situace, kdy se začne utkání přitvrzovat či gradovat.

IFF má dobré zkušenosti s nastavením, kdy delegát naslouchá komunikaci rozhodčích během utkání. Díky tomu je rozhodčím blíž a může lépe chápat jejich rozhodnutí. Nezapomeňte, že delegát musí mít komunikátor pouze k poslechu rozhodčích a nesmí mít možnost mluvit k nim během hry!

Komunikátory jsou také výborným nástrojem pro vzdělávání (např.: zkušený rozhodčí píská utkání s nováčkem) a zajištění jisté míry jednotnosti mezi rozhodčími, kteří běžně netvoří rozhodcovský pár.

Používání komunikátorů má také rizika a následky, která musí rozhodčí zvažovat a reagovat na ně. Potencionální rizika a neplánované následky používání komunikátorů:

- Když rozhodčí začíná s používáním komunikátoru, může to negativně ovlivnit jeho komunikaci s týmy a hráči. Rozhodčí často hledají správné nastavení hlasitosti mluvení a pískání, protože

mají jedno ucho trvale zacpané a neslyší na něj. Tím se jim značně změní vnímání okolí. Z tohoto důvodu pak často nevědomě omezují proaktivní komunikaci k hráčům.

- Při používání komunikátoru se může stát, že se oba rozhodčí zaměří na míček a konzultují stejné situace.
- Nadměrné využívání komunikátorů může vést ke snížení pozornosti rozhodčích.
- Komunikátory nenahradí rozhodcovským párům celou koncepci spojenou s pohybem, postavením a rozdělením odpovědnosti za situace na hřišti. Rozhodcovský pár musí být schopen vést správně utkání i bez komunikátorů – teprve až toto pár plně zvládne, tak mu přinesou komunikátory opravdový prospěch.

Úroveň udělování trestů ve spojení s volnými údery a výhodou

Faktem je, že úroveň udělování trestů mezi rozhodčími nebude nikdy stejná, současně by stále mělo být obecným zájmem toho jednoho dne dosáhnout.

Je vždy na rozhodčím nastavit úroveň udělování trestů. Toto téma by mělo být řešeno na vzdělávacích školeních a během zpětné vazby mezi delegátem a rozhodčími. Aby to nemělo negativní dopad na utkání, nesmí být úroveň udělování trestů příliš volná ani příliš striktní.

Výhoda bývá dobrým nástrojem obvykle ve středu hřiště a měla by být využita kdykoliv to pravidla umožňují a reálně vzniká výhoda pro útočící tým.

Ve vztahu k vyloučením je samozřejmě vždy na rozhodčích jakou nastaví úroveň a jak budou pravidla aplikovat. Všichni účastníci utkání včetně rozhodčích chtějí udržet hru co nejplynulejší, ovšem ne za každou cenu. Jasně přestupky musí být vždy řešeny, a pokud je třeba vyloučení udělit, pak by mělo být uděleno.

Vyšší tresty

Pod tento pojem spadají vyloučení od 5 minut až po ČK3. Záležitosti ohledně vyšších trestů by rozhodně měly být jedním z témat vzdělávacích školení. V posledních sedmi letech bylo v soutěžích IFF na všech úrovních uděleno méně než 10 ČK. Samozřejmě nikdo nedokáže říct, jestli jich nemělo být uděleno víc, ale čistě ze statistického hlediska je toto číslo vzhledem k počtu utkání opravdu nízké. Samozřejmě utkání národních týmů jsou ve valné většině případů „čistší“, než běžná utkání klubů v národních soutěžích, ale stále tu zůstává prostor k diskusi.

Reakce směřované vůči jiným hráčům po odpískání jsou považovány za nesportovní chování.

Čistě z pohledu pravidel má každý vyšší trest jasnou definici, ale zdá se, že tyto definice jsou z pohledu řady rozhodčích vágní a vyšší tresty nejsou správně používány. Je těžké najít pro to přesný důvod, možná se někteří rozhodčí chtějí vyhnout problémům s „papírováním“ po utkání. Toto by však nikdy nemělo být motivem pro neudělení vyššího trestu. Jednoduše pokud je potřeba, pak má být udělen.

Jedním z klíčových smyslů pravidel je chránit zdraví hráčů. Vyšší tresty by měly být používány k trestání tvrdých a nebezpečných zákroků, které mohou vést ke zranění. Nejčastěji jsou to zákroky kolenem a údery do oblasti hlavy a to jak florballkou, tak loktem či ramenem. Také tvrdé zákroky tělem, při kterých hráč nechce nebo nemůže získat míček, by měly být tvrdě trestány, zejména když k takovým zákrokům dojde v blízkosti mantinelu. U těchto typů zákroků není důležitá herní úroveň týmů a při rozhodnutí by na to neměl být brán zřetel.

Trestné střílení

Rozpoznání situace, kdy nařídít během utkání trestné střílení, může být někdy složité i pro zkušené rozhodčí. Klíčovým pro posouzení trestného střílení je sousloví „branková příležitost“ často označovaná jako „gólová šance“. Tato definice dává široké pole možností žádat nařízení trestného střílení.

Není potřeba, aby byly naplněny jiné definice, než ta, že se jedná o brankovou příležitost. To jinými slovy znamená, že v brankové příležitosti klidně může být bránící hráč blíže k bráně než útočící hráč za předpokladu, že útočící hráč má jasnou možnost vystřelit a vstřelit branku.

Někdy může být dokonce hráč zcela „volný“, ale úhel pro střelu je tak malý, že se dá předvídat, že se nejedná o brankovou příležitost.

Není možné definovat všechny různé herní situace a události ve hře, které mohou vést k trestnému střílení. Prvním krokem pro lepší pochopení, kdy přistoupit k nařízení trestného střílení, je potřeba začlenit diskusi na toto téma do vzdělávacích.

7. Úroveň hry

Úroveň hry florbalou

Hráč by se měl vždy snažit hrát míček. Pokud se hráči nepovede míček zahrát, nemusí být vyloučení jediným řešením.

Klíčové otázky zní:

- Měl hráč šanci míček zahrát?
- Kam zasáhl protihráčovu florbalou?
- Byl hráč před, vedle nebo za protihráčem?
- Když se snažil hráč zasáhnout míček tak běžel nebo stál na místě?

Klíčové aspekty destruktivní hry:

- Jaký byl následek?
- Jaký byl cíl?
- Na jakém místě se přestupek stal?
- Jakou situaci by mohl útočící tým vytvořit, kdyby nebyl nedovoleným přestupkem zastaven?

Úroveň hry tělem

Co je hra tělem? Je povoleno hrát rameno na rameno v souboji o míček. Vrážení není povoleno.

Co je rameno na rameno? Když jdou dva hráči do souboje zcela stejně ramenem proti ramenu.

Co je souboj o míček? Když jdou dva hráči do souboje o míček s oběma rukama na florbalce, soustředí se na míček a silnější nebo rychlejší hráč vyjde ze souboje vítězně.

Bránění ve hře

Florbal je rychlostní hra a snižování rychlosti šikovnějších hráčů bráněním ve hře v jakémkoliv smyslu je nepřijatelné. Zvláštní pozornost by měla být věnována používáním rukou a paží (jak s florbalou tak bez ní) k bránění postupujícího protihráče a/nebo získání taktické výhody.

K bránění ve hře může dojít i při snaze hrát míček bez přestupku. Toto může nastat, když se hráč snaží zasáhnout florbalovou míčkou útočícího protihráče, což provádí zcela čistě, ale ve stejný moment používá paži, aby zabránil hráči v postupu – často záměrně. Rozhodčí by měli rozpoznat a oddělit snahu hrát míček od snahy zpomalit či zablokovat protihráče.

Bránění ve hře tělem je často zřetelnější a není povoleno, ani když cílem je jen a pouze zablokování protihráče. Pokud k němu dojde blízko mantinelu, tak je nebezpečnější a dle definice pravidel je považováno za větší přestupek.

Bránění ve hře koleno je přísně zakázáno a rozhodčí by měli proti takovým přestupkům postupovat velmi striktně.

Souboje u mantinelů mohou také vést k bránění ve hře v situacích, kdy hráč blokuje z jedné strany protihráče tělem a z druhé strany paží/florbalovou míčkou. Technicky se nejedná o vrážení nebo sekání, protože florbalová míčka stále směřuje proti míčku, ale blokování protihráče proti mantinelu je bránění ve hře a nemělo by být tolerováno.

Aby byli rozhodčí schopni správně rozpoznat tyto situace, tak by se neměli soustředit pouze na florbalové situace s míčkem, ale vnímat situaci také jako celek se všemi zúčastněnými hráči. Cílem je vždy jasně rozumět situaci na hřišti – „kdo se o co snaží, kdo co dělá?“

Destrukce hry

V některých situacích dochází k přestupkům, které mají velký vliv na útočnou akci nebo založení útočné akce. Typicky dochází k těmto situacím proti postupujícímu hráči s míčkem, který se snaží vytvořit útočnou akci končící brankovou příležitostí. Bránící tým někdy v těchto situacích udělá přestupek – záměrně či nezáměrně – a zásadně tak ovlivní hru útočícího týmu s míčkem / získá zásadní výhodu ve hře.

Takové přestupky by měly být trestány přísněji než podobné přestupky, ke kterým dochází v běžných situacích – obvykle by takové přerušení útočné akce mělo vést k vyloučení. Uvědomte si, že to není automatické, je třeba tomu ze strany rozhodčího věnovat pozornost a přemýšlet, jaké jsou vhodné způsoby rozhodování o těchto přestupcích a jak vést hráče při utkání s cílem takovým přestupkům zcela předejít.

K pochopení taktických aspektů destrukce útočných akcí a přestupků, které mají zásadní dopad na herní situaci, by se rozhodčí neměl soustředit jen na konkrétní přestupek, ale vnímat celý obraz hry, jak jsou hráči postavení, jak se celá situace vyvíjí, nebo jakou taktiku týmy používají. Pokud hráč spáchá přestupek v situaci, kdy nestíhá a nemá tak šanci zahrát míč, případně překazí-li tímto přestupkem vznikající protiútok, musí to být vždy považováno za přestupek vedoucí k vyloučení na trestnou lavici.

8. Interpretace pravidel, vzdělávací principy

Pravidla florbalu 2018 vstoupila v platnost 1. července 2018 a zde je několik interpretací, které nejsou obsaženy přímo v pravidlech, ale budou podle nich vzdělávání rozhodčí na celém světě.

507.16 – nesprávné provedení vhazování

Vhodným postupem pro správné provedení vhazování je připomenout hráčům ještě před příchodem na vhazování, že je třeba zaujmout postavení dle pravidel. Pokud kterýkoliv s hráčů neprovede vhazování správně, nařídí rozhodčí volný úder pro druhý tým. Toto se vztahuje nejen na hráče, kteří

vhazování přímo provádí, ale také na ostatní hráče zejména s ohledem na dodržení vzdálenosti a stejně tak na překročení středové čáry při vhazování na středu hřiště. Tyto instrukce se pak vztahují na všechna vhazování během hry včetně vhazování, které zahajuje utkání.

V tomto případě rozhodčí nepískne, ale jednoduše ukáže směr volného úderu a všem řekne, že ve hře se bude moci pokračovat až na písknutí rozhodčího.

507.21 – družstvo zdržuje hru

Postup pro rozhodčí je v zásadě podobný jako při odloženém vyloučení, kdy družstvo, které se neprovinilo, zdržuje hru. Rozhodčí by tak měli jednat podobně i v této situaci.

Pokud si tým nahrává nebo drží míček za vlastní brankou nebo prodlouženou brankovou čarou aniž by byl pod tlakem ze strany druhého týmu, tak jej rozhodčí upozorní, že musí hrát s míčkem mimo tento prostor, jinak může být/bude nařízen volný úder pro druhý tým.

V rámci vzdělávání je potřeba upozornit rozhodčí, aby při posuzování nebyli netrpěliví a dali týmu přiměřený čas hrát podle jejich taktiky.

507.22 – hra hlavou

Aby byl udělen volný úder, tak musí hráč jasně a aktivně zasáhnout míček hlavou. Je rozdíl, pokud je míček zahrán do hlavy hráče, ale hráč aktivně hlavou vůbec nehraje. Člověk má přirozeně tendenci si hlavu chránit a snaží se hlavou uhnout tak, aby ho míček nezasáhl.

508.4 – trestné střílení

Během trestného střílení není počet doteků hráče s míčkem nijak omezen a nejdůležitější věcí je, že se buď hráč, nebo míček neustále pohybují směrem k brance. Pokud se hráč i míček současně oba úplně zastaví nebo se pohybují směrem od branky, pak je trestné střílení ukončeno.

Pohyby do strany směrem od středové čáry, nemohou být považovány za zastavení nebo vracení se.

508.5 – trestné střílení

Není udělováno žádné dvouminutové vyloučení ve spojitosti s trestným střílením.

605.14 – hra na zemi

Za hru na zemi je považováno, když se hráč dotýká podlahy více částmi těla, než je povoleno a současně provádí aktivní pohyb směrem k míčku a zasáhne ho. Pouhé zastavení míčku bez aktivního pohybu je považováno za hru na zemi jen v případě, že se hráč záměrně dostal do pozice, kdy se dotýká podlahy více částmi těla, než je povoleno.

Hráč ovlivní situaci, aniž by zasáhl míček tím, že provádí aktivní pohyb ve snaze zasáhnout míček nebo tímto pohybem zvětšuje prostor, který zabírá jeho tělo ve snaze přímo zamezit protihráči ve střelbě, nahrávce nebo pohybu.

Ruka držící florbalku není považována za bod dotyku. Rozhodčí také musí brát v úvahu, že hráč mohl jen uklouznout (např.: z důvodu vlhké podlahy). Aby byla hra považována za hru na zemi, měl by být záměr či možná výhoda pro hráče jasně rozpoznatelná.

607.1 – násilné či nebezpečné úderý florbalou

Vyloučení na 5 minut by mělo být uděleno, pokud může být pohyb florbalu považován za násilný, nebezpečný (nekontrolované zvedání florbalu do úrovně hlavy nebo nekontrolovaný došvih po střele) nebo úmyslný.

Pokud hráč potřebuje zvednout florbalu s cílem projít kolem protihráče a florbalou se jen lehce dotkne soupeřovy hlavy, není pětiminutový trest nutný, pokud tak usoudí rozhodčí. Může být nařízen dvouminutový trest nebo volný úder.

Jestliže se hráč sehne a jeho hlava je níže než je běžné nebo svým postavením způsobí, že florbalka zasáhne hlavu, měli by rozhodčí postupovat v souladu s pravidly o vysoké florbalce a opřít své rozhodnutí o úroveň kolen nebo o úroveň pasu u vyloučení.

9. Po utkání

Po konci utkání postupují rozhodčí podle pokynů pořadatele pro ceremoniál po utkání. Rozhodčí po utkání zároveň sledují týmy a hráče, aby se nestalo nic neočekávaného.

Po závěrečném ceremoniálu si rozhodčí podají ruce alespoň s kapitány a trenéry a sledují, zda hráči opustí v pořádku hřiště. Na mezinárodních turnajích hráči obvykle zamíří přímo do mix zóny (prostor pro média) a potom do šaten.

Po zkontrolování a ověření zápisu o utkání jdou rozhodčí do své šatny a připraví se na zpětnou vazbu a diskusi s delegátem.

10. Vývoj „Playbooku“

Témata, která budou přidána do Playbooku 3

- Vytvoření „video knihovny“.
- Doplnění interpretace pravidel, na základě zkušeností z první sezóny platnosti nových pravidel.
- Důkladnější definice trestného střílení s využitím příkladů na videu.